

BROCHURE

Alles oké in je portemonnee

TIPS OM JE UITGAVEN TE VERLAGEN

Expertisecentrum
Budget en Financieel Welzijn

THOMAS
MORE

Colofon

© CEBUD, Thomas More 2020
Omslagontwerp: Le Petit Studio

De brochure '**Grip op geld. Tips om je uitgaven te verlagen**' is een uitgave van het Centrum voor budgetadvies en –onderzoek (CEBUD) van Thomas More.

Bij de samenstelling van deze uitgave is uiterste zorgvuldigheid nagestreefd. Desondanks kan CEBUD voor eventuele (druk)fouten en/of onvolledigheden geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoudsopgave

1	Het gebruik van deze brochure	3
2	Waar kan je terecht?	4
2.1	Organisaties	4
2.2	Websites	6
3	Huisvesting	9
3.1	Een sociale woning huren	9
3.2	Financiële tussenkomsten	11
3.3	Betaal ik niet te veel?	14
4	Energie	15
4.1	Tegemoetkoming sociaal verwarmingsfonds	15
4.2	Minimale levering van aardgas via de budgetmeter	16
4.3	Energieleveranciers vergelijken	16
4.4	Besparen op je energiefactuur	17
5	Telecom	20
5.1	Vergelijken	20
5.2	Opzeggen	21
6	Verzekeringen	22
7	Gezondheid	24
8	Vervoer	25
8.1	De Lijn	25
8.2	NMBS	26

9	Besparen in je huishouden.....	28
9.1	Voeding	28
9.2	Gezin	30
9.3	Ontspanning en sociaal netwerk	30
9.4	Contracten	33
10	Je eigen tips	35

1 Het gebruik van deze brochure

Deze brochure bundelt tips die helpen om meer greep te krijgen op je budget en om te besparen. Per thema verzamelen we nuttige informatie en verwijzen we door naar partners die je hierin kunnen helpen. Daarom vind je in deze brochure veel links terug naar websites.

- Als je deze brochure op je computer, gsm of tablet bekijkt, kan je op de links klikken en opent de website online.
- Als je deze brochure op papier leest, moet je zelf naar de website surfen. Dat doe je gemakkelijk door de link over te typen, bijvoorbeeld www.vmsw.be of www.delijn.be.

Omdat sommige links lang zijn, is overtypen niet altijd handig. Daarvoor zijn er twee oplossingen:

1. Je surft naar <https://www.financieelredzaam.be/> en klikt in de menubalk onder de titel 'Vaardigheden' op 'Brochure: Alles oké in je portemonnee'. Als je dan op de foto klikt, kan je deze brochure downloaden. Van hieruit kan je op alle links klikken.
2. Ofwel gebruik je de QR-codes die in deze brochure staan. Daarvoor open je de camera-functie van je gsm of tablet. Breng je camera voor de QR-code, alsof je er een foto van wilt maken. Er verschijnt vervolgens op je scherm een mededeling. Als je hierop tikt, opent de website vanzelf. De QR-code hiernaast leidt je naar <https://www.cebud.be/>. Probeer het gerust 😊

2 Waar kan je terecht?

Het is niet altijd gemakkelijk om de juiste informatie te vinden of om te weten waarop je (misschien) recht hebt. Gelukkig zijn er enkele organisaties en websites die je daarbij kunnen helpen. Hieronder vind je de belangrijkste informatiebronnen terug.

2.1 Organisaties

OCMW

Je kan terecht bij het OCMW van de gemeente waar je woont (soms ook Sociaal Huis genoemd). De maatschappelijk werkers helpen je bij het beheren van je budget, bij het aanvragen van sociale rechten of tegemoetkomingen, en kunnen je in contact brengen met andere organisaties.

Op de website van de Vlaamse overheid kan je opzoeken waar je het OCMW van je gemeente kan vinden. Voer daarvoor je postcode of naam van je gemeente in. Onder de kaart verschijnen dan de contactgegevens van de stedelijke en OCMW-diensten. Meestal moet je eerst een afspraak maken.

www.vlaanderen.be/nl/gemeenten-en-provincies

CAW

Je kan ook terecht bij het regionale CAW. Op hun website vind je de adressen van hun dichtstbijzijnde locatie. Nadat je jouw regio hebt aangeklikt, verschijnen alle adressen van de diensten die er binnen jouw regio zijn. Als je op het 'plus-symbool' klikt, vind je meer informatie over de betreffende dienst zoals het adres, bereikbaarheid en openingstijden.

www.caw.be/caw-in-je-buurt?

Juridische bijstand

Soms heb je een advocaat nodig voor juridisch advies, bijstand in het kader van een procedure of vertegenwoordiging voor de rechtbank. Afhankelijk van de hoogte van je inkomen, kan je een beroep doen op (kosteloze) juridische bijstand door een pro-Deoadvocaat.

Ook al heb je recht op een kosteloze juridische bijstand, hou er rekening mee dat je meestal toch nog een (beperkte) forfaitaire vergoeding moet betalen aan je advocaat. Op de website hieronder kan je doorklikken naar de documenten die je moet invullen om van deze bijstand te kunnen gebruikmaken en op welke locaties je een Bureau Juridische Bijstand vindt.

www.advocaat.be/Een-advocaat-raadplegen/Wat-kost-een-advocaat/Pro-Deo

2.2 Websites

Ook online vind je veel informatie. Vijf websites kunnen je daarbij helpen:

Eerste hulp bij schulden

Deze website geeft informatie over schulden, rechten en plichten van schuldenaar en schuldeiser, schuldhulpverlening waarop je een beroep kan doen, enzovoort. Je vindt er tips om zelf je schulden aan te pakken, maar krijgt ook een overzicht van de professionele hulpverlening waarvan je kan gebruikmaken.

www.eerstehulpbijschulden.be

Rechtenverkenner

Via deze website kan je zelf nagaan of je recht hebt op sociale voordelen. De rechtenverkenner biedt een online overzicht van sociale rechten voor verschillende doelgroepen die worden toegekend door verschillende overheden. Voorbeelden zijn premies en voordelen op het vlak van onderwijs, arbeid, wonen, welzijn, energie, enzovoort. Deze website wordt niet altijd up-to-date gehouden. Vraag gerust hulp bij je OCMW of CAW.

www.rechtenverkenner.be

Sociale kaart

Deze website biedt een overzicht van alle voorzieningen en diensten in de welzijns- en gezondheidssector in de Vlaamse provincies en Brussel. Voorbeelden zijn het plaatselijk OCMW, de opvoedingswinkel, de Welzijnsschakel, het ziekenfonds, het CLB, Je kan zoeken op organisatie en op gemeente. Als zoekresultaat krijg je van alle organisaties die aan je zoekterm voldoen de locatie en meer informatie over hun werking.

www.desocialekaart.be

Wikifin

Op de website van Wikifin vind je neutrale, betrouwbare en praktische informatie over geldzaken. Wikifin is het programma rond financiële vorming van de FMSA, de Belgische Autoriteit voor de Financiële Diensten en Markten. Je vindt er dus onafhankelijke en handige informatie die je kan helpen bij het nemen van financiële beslissingen. Je kan er terecht voor allerlei checklists, informatie per levensmoment (studeren, kindje erbij, ...) en diverse tools.

www.wikifin.be

SCHULDENVRIJ. Op weg naar financiële redzaamheid

Om jou en je schuldbemiddelaar te ondersteunen in schuldenvrij worden en blijven, ontwikkelde CEBUD de website **SCHULDENVRIJ. Op weg naar financiële redzaamheid**. De website geeft een overzicht van hulpmiddelen die helpen om meer greep te krijgen op je inkomsten en je uitgaven. Je vindt er informatie en hulpmiddelen over sleutelvaardigheden als lezen, rekenen en schrijven, over een menswaardig inkomen, over financiële vaardigheden en over financieel gedrag.

Deze website is gratis toegankelijk voor schuldbemiddelaars, hulpverleners en cliënten. Je vindt er ook deze brochure terug, met aanklikbare links naar andere nuttige websites of organisaties.

www.financieelredzaam.be

3 Huisvesting

Betaalbare huisvesting is enorm belangrijk. De wachtlijsten voor een sociale woning zijn echter erg lang en de huurprijzen op de private markt zijn hoog. Toch is inschrijven voor een sociale woning bijzonder zinvol: het geeft zicht op een goedkopere woning, maar na enkele jaren geeft het ook (mogelijk) recht op een tegemoetkoming in je huidige huurprijs. Schrijf je dus zo snel mogelijk in bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen.

3.1 Een sociale woning huren

Om een sociale woning te huren moet jij je kandidaat stellen bij een sociale huisvestingsmaatschappij of een sociaal verhuurkantoor. Je wordt dan ingeschreven in het inschrijvingsregister. Het inschrijvingsregister is een lijst die alle gegevens van de kandidaten verzamelt.

Je moet voldoen aan enkele voorwaarden:

- Je bent 18 jaar of ouder.
- Je bent ingeschreven in de bevolkingsregisters of op een referentieadres.
- Jij en je inwonende partner mogen geen woning of bouwgrond in eigendom of vruchtgebruik hebben.
- Jouw inkomen en dat van je meerderjarige gezinsleden mag niet boven vastgelegde grenzen uitkomen.
- Je moet na een jaar huren over een basistaalvaardigheid Nederlands beschikken.

www.vmsw.be

Er zijn drie instanties waar je terecht kan:

Bij een sociale huisvestingsmaatschappij

Sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM) verhuren studio's, woningen of appartementen in het Vlaamse Gewest aan personen en gezinnen met een bescheiden inkomen. Soms bouwen ze ook zelf woningen.

Zoek een SHM:

www.vmsw.be/Home/Zoek-een-organisatie

Huurprijzen bij een SHM:

www.vmsw.be/Home/lk-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Hoeveel-huur-betaalt-u/Bij-een-sociale-huisvestingsmaatschappij

Bij een sociaal verhuurkantoor

Een sociaal verhuurkantoor (SVK) geeft voorrang aan kandidaten met het laagste inkomen, die het dringendst een woning nodig hebben. Een SVK bouwt zelf geen woningen.

Huren bij een SVK:

www.vmsw.be/Home/lk-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Bij-wie-kunt-u-huren/Bij-een-sociaal-verhuurkantoor

Huurprijzen bij een SVK:

www.vmsw.be/Home/lk-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Hoeveel-huur-betaalt-u/Bij-een-sociaal-verhuurkantoor

Bij het Vlaams woningfonds

Het Vlaams Woningfonds verhuurt sociale woningen die verspreid zijn over de stedelijke centra van het Vlaams Gewest. Dat zijn voornamelijk woongelegenheden geschikt voor de huisvesting van vijf of meer personen. De voorwaarden om hiervan gebruik te kunnen maken, stemmen overeen met de voorwaarden voor de sociale huisvestingsmaatschappij en het sociaal verhuurkantoor.

Sociaal huren bij het Vlaams Woningfonds:

<https://vlaamswoningfonds.be/sociaal-huren>

3.2 Financiële tussenkomsten

In afwachting van een sociale woning, zijn er enkele tussenkomsten voorzien waar je mogelijk recht op hebt. Het loont de moeite om dit na te kijken. Je OCMW of CAW kan je hierbij zeker helpen.

Vlaamse huursubsidie

Als je een bescheiden inkomen hebt en van een slechte, onaangepaste woning naar een goede, aangepaste woning verhuist die je huurt op de private huurmarkt of bij een sociaal verhuurkantoor, dan kan je een **Vlaamse huursubsidie** krijgen.

Je komt alleen in aanmerking als je onlangs bent verhuisd of binnenkort zal verhuizen.

Als je naar een sociale woning verhuist die je huurt van een sociale huisvestingsmaatschappij, gemeente of OCMW, dan kom je *niet* in aanmerking voor de huursubsidie.

De huursubsidie bestaat uit een eenmalige installatiepremie en de maandelijkse huursubsidie.

[Hoeveel bedraagt de Vlaamse huursubsidie? | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be/huursubsidie)

Vlaamse huurpremie voor kandidaat-huurders van een sociale woning

Gezinnen met een heel laag inkomen die al 4 jaar of langer wachten op een sociale woning en intussen een private huurwoning huren met een huurcontract, kunnen in aanmerking komen voor een **maandelijkse huurpremie**.

Wanneer je voldoet aan de voorwaarden, ontvang je automatisch een gepersonaliseerd aanvraagformulier van de dienst Wonen Vlaanderen.

www.vlaanderen.be/vlaamse-huurpremie-voor-kandidaat-huurders-van-een-sociale-woning

Vermindering op de onroerende voorheffing

Indien je aan één van de twee volgende voorwaarden voldoet als huurder, heb je recht op een **vermindering van de onroerende voorheffing**:

1. Je hebt minstens 2 kinderen waarvoor je kinderbijslag ontvangt en die gedomicilieerd zijn in de huurwoning.
2. Je hebt een handicap die is vastgesteld vóór je 65 jaar geworden bent. De vermindering wordt toegekend als: jouw handicap ervoor zorgt dat je een derde of minder kan verdienen van wat een persoon zonder handicap zou verdienen, of als jouw handicap je zelfredzaamheid doet dalen met ten minste 9 punten, of als je een invaliditeit hebt van minstens 66%.

Als huurder moet je de vermindering maar één keer aanvragen. Nadien wordt de vermindering automatisch toegekend op het jaarlijkse aanslagbiljet van de onroerende voorheffing als aan de voorwaarden is voldaan. De eigenaar van de woning moet de vermindering verrekenen in de huurprijs of het bedrag doorstorten aan jou als huurder.

www.vlaanderen.be/uw-overheid/werking-en-structuur/hoe-werkt-de-vlaamse-overheid/belastingen-en-begroting/vlaamse-belastingen/onroerende-voorheffing/vermindering-van-onroerende-voorheffing-als-huurder

3.3 Betaal ik niet te veel?

De Vlaamse overheid ontwikkelde een toepassing die huurder én verhuurder een houvast biedt bij het beoordelen of het bepalen van de huurprijs voor een woning die gelegen is in het Vlaamse Gewest.

Aan de hand van het adres en enkele kenmerken van een huurwoning schat de toepassing de gangbare huurprijs voor die woning. Hou er rekening mee dat de geschatte huurprijs enkel informatief is en dus op geen enkele manier bindend is voor de verhuurder. Maar het resultaat kan je wel helpen bij het beoordelen van de gevraagde huurprijs.

www.huurschatter.be

4 Energie

4.1 Tegemoetkoming sociaal verwarmingsfonds

Wie tot een traject van schuldbemiddeling of de procedure van collectieve schuldenregeling is toegelaten en moeite heeft om zijn verwarmingsfactuur te betalen, heeft recht op een toelage van het **Sociaal Verwarmingsfonds**.

Brandstoffen waarvoor een tegemoetkoming wordt uitgekeerd, zijn:

huisbrandolie in bulk.

huisbrandolie (of mazout) aan de pomp.

lamppetroleum aan de pomp, gekocht in kleine hoeveelheden (van 5 of 10 liter).

bulkpropaangas: verkocht per liter.

Je vraagt de toelage aan via het OCMW van je gemeente. Neem hiervoor je identiteitskaart mee, een kopie van de leveringsfactuur of -bon, en de beslissing van toelaatbaarheid van de collectieve schuldenregeling of een attest van de persoon die jouw schuldbemiddeling verricht. Je kan de toelage aanvragen tot 60 dagen na de levering.

www.verwarmingsfonds.be

4.2 Minimale levering van aardgas via de budgetmeter

Elke **budgetmeter** beschikt over een noodd krediet van 1000 kWh aardgas. Wanneer je dat noodd krediet hebt opgebruikt, val je zonder aardgas tot je de meter opnieuw oplaadt. Om ervoor te zorgen dat gezinnen niet zonder verwarming vallen in de winterperiode, kunnen OCMW's een beperkte financiële steun toekennen om de budgetmeter op te laden.

Tussen 1 november en 31 maart kan het OCMW elke twee weken een beperkt bedrag opladen op jouw aardgasbudgetmeter. Onthoud wel, het OCMW is **niet verplicht** om deze steun toe te kennen en het beslist zelf over de hoogte van de steun.

www.vlaanderen.be/nl/bouwen-wonen-en-energie/elektriciteit-aardgas-en-verwarming/minimale-levering-van-elektriciteit-en-aardgas-voor-wie-een-budgetmeter-heeft

4.3 Energieleveranciers vergelijken

Om de goedkoopste energieleverancier te vinden, kan je gebruikmaken van de **V-test** die door de VREG (Vlaamse Regulator van de Elektriciteit- en Gasmarkt) werd ontwikkeld. Andere interessante vergelijkingstools zijn de **Servicecheck** waarmee je de kwaliteit van de dienstverlening kan vergelijken van verschillende aanbieders, en de **Herkomstvergelijker** waarmee je ontdekt vanwaar je stroom komt.

Je kan op elk moment van leverancier voor elektriciteit en aardgas veranderen, je betaalt daarvoor geen verbrekingsvergoeding en je nieuwe leverancier regelt de opzeg met je oude leverancier. Hou wel rekening met een maand overdrachtijd.

V-test:

<https://vtest.vreg.be/>

Servicecheck:

www.vreg.be/nl/vergelijk-dienstverlening

Herkomstvergelijker:

www.vreg.be/nl/herkomst-stroom

4.4 Besparen op je energiefactuur

De Energiesnoeiers

Personen in schuldbemiddeling en collectieve schuldenregeling hebben recht op een **gratis energiescan** door de Energiesnoeiers. De Energiesnoeiers zijn personen die tewerkgesteld zijn in de sociale economie en die worden opgeleid om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Ze komen daarvoor bij je thuis kijken welke energiebesparende maatregelen je kan nemen.

www.energiesnoeiers.net

Een energiezuinig toestel aankopen

Deze website helpt je een **energiezuinig** toestel te kiezen. In hun aanbevelingen houden ze rekening met een laag energieverbruik, beperkte schade voor het leefmilieu, een gemakkelijk gebruik, een goede kwaliteit en een redelijke prijs.

<https://topten.be/>

Energieverbruik

Op deze website kan je jouw **energieverbruik** meten en vergelijken met anderen. Na het ingeven van je meterstanden zie je of jouw verbruik volgens verwachting verloopt en hoeveel je bespaart. Aan de hand van de ingebouwde vergelijkingstest voor energie en water kan je bekijken of je meer of minder verbruikt dan een gelijkaardige familie of organisatie.

www.energieid.be

Waar vind je tips om energie te besparen?

Energiezuinigheid van de woning:

<https://www.energiesparen.be/structureel-besparen-thuis>

Brochure - Energievriendelijk en goedkoop wonen:

https://energieconsulenten.files.wordpress.com/2016/06/160520_di_gitale_folder_energievriendelijk_-_en_goedkoop_wonen_interactief.pdf

Tips om te besparen:

www.energiesparen.be/tips

5 Telecom

5.1 Vergelijken

Betaal jij (te) veel aan je abonnementen voor telefonie, gsm, internet? Of heb je geen idee of het goedkoper kan? Er bestaan enkele websites die voor jou de vergelijking maken.

Voor telefonie en internet kan je terecht op de website van **Beste Tarief**. Zij vergelijken tarieven van verschillende aanbieders en berekenen welke de interessantste aanbieder is volgens jouw verbruik.

Om de vergelijking te starten, duid je aan voor welke diensten je een vergelijking wil maken: internet, mobiele telefonie, vaste telefonie en/of televisie. Daarna voer je de gevraagde gegevens over je voorkeuren en huidige verbruik in. De website vergelijkt vervolgens de verschillende mogelijkheden die beschikbaar zijn bij de leveranciers, en geeft dan aan welke voor jou de beste keuze is.

www.bestetarief.be

Daarnaast is er nog de website **Aanbieders** waar je terecht kan voor een tariefvergelijking van alle Belgische energieleveranciers, gsm-operatoren en internetproviders. Je maakt eerst je keuze voor welke diensten je een vergelijking wilt, je vult de gevraagde gegevens in en vervolgens ontvang je een rangschikking van de verschillende leveranciers.

www.aanbieders.be

5.2 Opzeggen

Als je wil **veranderen van operator** voor telefonie, internet of televisie onthoud je best dat je geen verbrekingsvergoeding moet betalen, op voorwaarde dat je contract al minstens zes maanden loopt. In dat geval zeg je jouw contract schriftelijk op, is er geen vooraf bepaalde opzegtermijn waarmee je rekening moet houden en zijn stilzwijgende verlengingen niet toegelaten.

Opgelet: als je samen met het contract een toestel ontving (gsm, tablet, ...), moet je de restwaarde van het toestel wél betalen. Je operator moet je bij het ondertekenen van een abonnement een terugbetalingstabel bezorgen van maximaal 24 maanden.

6 Verzekeringen

In België zijn sommige verzekeringen verplicht. De **verplichte verzekeringen** zijn:

De verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen bij een ziekenfonds.

De zorgpremie voor de Vlaamse sociale bescherming (vroeger, de Vlaamse Zorgverzekering). Deze verzekering is enkel verplicht in Vlaanderen en vanaf de leeftijd van 26 jaar.

De verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid voor een gemotoriseerd voertuig.

Brandverzekering voor huurders, wanneer de verhuurder dit heeft opgenomen in het huurcontract.

Aansluiten bij een ziekenfonds

www.riziv.fgov.be/nl/professionals/andere-professionals/ziekenfonds/Paginas/contacteer-ziekenfondsen.aspx#.WJmI3oWcGUm

Vlaamse zorgpremie

www.vlaamsesocialebescherming.be/de-zorgpremie

Wanneer je bent toegelaten tot de procedure van collectieve schuldenregeling of er een persoonlijk faillissement werd uitgesproken, moet je geen bijdrage betalen voor de Vlaamse zorgverzekering. Je moet daarvoor een attest of kopie van het vonnis bezorgen aan de zorgkas waarbij je bent aangesloten.

Assuralia, Beroepsvereniging van de Verzekeringsondernemingen, ontwikkelde de website **ABCVerzekering** waarmee ze het grote publiek wil informeren over risico's en verzekeringen. De website heeft geen commercieel doel en is informatief van aard. Je kan er informatie vinden, filmpjes bekijken, checklists raadplegen, brochures doornemen, enzovoort.

www.abcverzekering.be

Wil je weten of je over- of onderverzekerd bent? Dan kan je terecht op de checklist verzekeren die **Wikifin** ontwikkelde.

www.wikifin.be/nl/tools/checklists-tips/checklist-verzekeren

Houd er rekening mee dat je verzekeringen schriftelijk moet **opzeggen**, minstens drie maanden voor ze aflopen. Als je niet opzegt, worden je contracten stilzwijgend verlengd.

Wanneer je een nieuw verzekeringscontract overweegt, kijk dan altijd goed na welke schade wordt gedekt door je contract en welke oorzaken zijn uitgesloten.

7 Gezondheid

Gezondheidsuitgaven kunnen stevig oplopen. Daarom voerde de overheid de **sociale derdebetalersregeling** in. Die houdt in dat je enkel jouw deel van de kosten (het zogenaamde remgeld) moet betalen en dat jouw ziekenfonds de rest rechtstreeks aan de dokter uitbetaalt. Om hiervan te kunnen genieten, moet je voldoen aan enkele voorwaarden.

Je kan je huisarts ook vragen om de sociale derdebetalersregeling toe te passen als je een verklaring op eer geeft dat jij je in een occasionele individuele financiële noodsituatie bevindt.

Sociale derdebetaler

<https://www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/financiele-toegankelijkheid/Paginas/sociale-derdebetalers-kosten-huisarts-betalen-enkel-uw-deel.aspx>

Door een **Globaal Medisch Dossier** (GMD) kan je goedkoper naar je huisarts. Zo'n GMD bevat al je medische gegevens. Dit dossier maakt een betere individuele begeleiding en een beter overleg tussen de artsen mogelijk. Via de preventiemodule kan je preventief aan je gezondheid werken. Bovendien geniet je van een hogere terugbetaling voor een raadpleging of bezoek bij je huisarts.

www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/financiele-toegankelijkheid/Paginas/globaal-medisch-dossier.aspx#.WJnnD3-N3XM

8 Vervoer

8.1 De Lijn

De Lijn heeft voor sommige doelgroepen aangepaste tarieven vastgelegd. Kijk voor alle doelgroepen en voorwaarden op hun website, of vraag meer informatie in een Lijnwinkel of stelplaatsloket.

www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/kortingen/

Volgende doelgroepen reizen **gratis** met De Lijn. Onthoud wel dat je in de meeste gevallen moet beschikken over een bepaalde kaart of geldig bewijs:

- kinderen jonger dan 6 jaar die begeleid worden door een persoon ouder dan 12 jaar;
- oorlogsinvaliden;
- personen met een beperking en hun begeleider;
- personen met een visuele handicap, zij mogen ook gratis een geleidehond meenemen;
- werkzoekenden die bij de VDAB een beroepsopleidingcontract hebben;
- houders van een kaart voor vaderlandslievende redenen (zie ook bij de NMBS).

Daarnaast hanteert De Lijn enkele **kortingstarieven**:

- voor de tweede en volgende Buzzy Pass in hetzelfde gezin;
- voor senioren van 65 jaar of ouder;
- voor wie een beperkt inkomen, de verhoogde tegemoetkoming geneeskundige zorgen of een WIGW-kaart heeft;
- voor inwoners van gemeenten en steden die afspraken hebben gemaakt met De Lijn waardoor inwoners minder betalen voor hun abonnement of ticket;
- voor groepen van 5 tot 44 personen.

<https://www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/ritkaarten-dagpassen/groepsbiljet.html>

8.2 NMBS

Ook de NMBS heeft enkele doelgroepen omschreven die gratis of goedkoper met de **trein** kunnen reizen. Alle info vind je op hun website:

www.belgianrail.be/nl/vervoersbewijzen/korting.aspx

Volgende doelgroepen reizen **gratis** met de trein:

- kinderen jonger dan 12 jaar áls ze vergezeld worden door een betalende reiziger (van minstens 12 jaar). Elke begeleider mag maximaal vier kinderen meenemen;
- personen met een statuut van nationale erkenning (kaart voor vaderlandslievende redenen);
- blinde of slechtziende personen (vermindingskaart);
- begeleiders van een persoon met een beperking (kaart kosteloze begeleider);
- journalisten.

Daarnaast zijn er enkele **kortingstarieven** geldig voor de trein:

- voor gezinsleden van gezinnen met minstens drie kinderen (kortingskaart Grote Gezinnen);
- voor senioren van 65 jaar of ouder;
- voor werkzoekenden die de trein nemen naar hun sollicitatie;
- voor wie een beperkt inkomen of de verhoogde tegemoetkoming geneeskundige zorgen heeft;
- voor een alleenreizend kind;
- voor militairen.

9 Besparen in je huishouden

Naast de grote uitgavenposten die hierboven aan bod kwamen, kan je ook op de dagelijkse uitgaven besparen. Onder het motto 'vele kleintjes maken een grote' kunnen kleine aanpassingen in je bestedingspatroon bijdragen aan een grotere besparing.

Tip:

Houd al je uitgaven bij in een agenda of een schriftje. Bekijk elke week aan welke producten en diensten je geld uitgeeft. Ga na of je hierop kan besparen. Door al je uitgaven op te schrijven, word jij je bewuster van je bestedingspatroon en is het gemakkelijker om dit aan te passen.

9.1 Voeding

Naar de winkel gaan is duur. Overkomt het jou ook wel eens dat je aan de kassa niet had verwacht zo veel te moeten betalen terwijl er zo weinig in je kar of mandje ligt? Enkele **tips** kunnen helpen om meer greep te krijgen op je boodschappen.

Tips:

- ➔ Doe een keer per week boodschappen, in plaats van elke dag. Zo moet je maar een keer alle verleidingen weerstaan.
- ➔ Koop huismerken in plaats van de duurdere, gekende merken. Ze zijn gelijk(w)aardig, maar veel goedkoper. Hou eens een blinde proeftest, je zal zien dat je de witte producten meestal niet kan onderscheiden van de merkproducten.
- ➔ Hou de prijsetiketten goed in het oog tijdens het shoppen. Let vooral op de prijs per kilogram of per liter, zo kan je gemakkelijk het goedkoopste product vinden.
- ➔ Ga niet winkelen als je honger hebt: je zal geneigd zijn om meer snoepgoed en onnodige producten te kopen.

- ➔ Maak een boodschappenlijstje en hou je eraan. Bekijk voor je naar de winkel vertrekt welke producten je nog voldoende in voorraad hebt thuis en welke je echt moet kopen. Zo kan je thuis al inschatten hoeveel budget je ongeveer moet voorzien.
- ➔ Bedenk vooraf welke maaltijden je de komende week zal klaarmaken. Schrijf op welke ingrediënten je in welke hoeveelheid nodig hebt.

In sommige gemeenten vind je een **Sociale Kruidenier**. Dat is een winkel waar producten tegen verminderde prijs worden aangeboden. Een Sociale Kruidenier werkt samen met organisaties die nagaan of je in aanmerking komt om klant te worden (bijvoorbeeld OCMW, CAW, ...). Wanneer je een beperkt leefgeld hebt, kan je contact opnemen met de sociale kruidenier uit je buurt om te bekijken of je klant kan worden.

www.socialekruideniersvlaanderen.be

Vraag je OCMW of CAW uit de buurt waar je de dichtstbijzijnde Sociale Kruidenier kan vinden en of je in aanmerking komt om klant te worden.

Via een OCMW kan je mogelijk toegang krijgen tot een **voedselpakket**. Maak daarvoor een afspraak bij een maatschappelijk werker en ga na of je hiervoor in aanmerking komt. Vraag bij het maken van de afspraak na welke documenten, attesten of gegevens je moet meebrengen om te kunnen bepalen of je recht hebt op een voedselpakket.

9.2 Gezin

Wanneer je recht hebt op onderhoudsgeld maar het afgesproken bedrag niet wordt betaald door de onderhoudsplichtige, kan je een beroep doen op **DAVO**, de Dienst voor Alimentatievorderingen. Deze dienst kan voorschotten uitkeren en zal het afgesproken bedrag aan onderhoudsgeld (en eventuele schulden) opeisen bij degene die het onderhoudsgeld moet betalen. Het DAVO treedt niet automatisch op, je moet zelf een aanvraag indienen.

www.davo.belgium.be

In sommige steden en gemeenten kan je genieten van een verminderd tarief voor **kinderopvang** wanneer je bent toegelaten tot de collectieve schuldenregeling. Om te weten te komen of je hiervoor in aanmerking komt, doe je een aanvraag bij het OCMW van je gemeente aan de hand van je attest inkomenstarief. Dat attest vraag je aan via Kind & Gezin.

<https://mijn.kindengezin.be>

9.3 Ontspanning en sociaal netwerk

Iedereen heeft recht op ontspanning. Jammer genoeg kost deelnemen aan georganiseerde activiteiten vaak (veel) geld. Voor wie moet rondkomen met een beperkt budget zijn ontspanning en een gevuld vrijetijdsleven daarom niet vanzelfsprekend. Via het Netwerk Iedereen Verdient Vakantie, VRIJUIT en de (lokale)

vrijtijdspas of UITPAS kan je in sommige gevallen goedkoper deelnemen. Ook de ziekenfondsen geven vaak tussenkomsten voor deelname aan activiteiten.

Iedereen Verdient Vakantie

Personen en gezinnen met een beperkt budget die vanwege verschillende drempels niet van een vakantie kunnen genieten, kunnen terecht bij het **netwerk Iedereen Verdient Vakantie**. Dankzij de medewerking van hun toeristische partners kunnen ze grote kortingen geven aan vakantiegangers die een vakantie of daguitstap boeken.

Een vakantie of uitstap boeken kan via een sociale organisatie waarvan je lid bent (OCMW, CAW of een organisatie die lid is van Steunpunt Vakantieparticipatie), via een Rap op Stap-kantoor of rechtstreeks via het netwerk zelf.

Om te bepalen of je recht hebt op de korting die het netwerk Iedereen Verdient Vakantie geeft, moet je een overzicht geven van al je inkomsten. Als deze lager liggen dan een bepaald bedrag (afhankelijk van je gezinsgrootte), kan je gebruikmaken van hun diensten.

www.iedereenverdientvakantie.be

Budgetcheck: kom je in aanmerking?

<https://tally.so/r/3X4GZe>

VRIJUIT

VRIJUIT maakt de deelname aan culturele, jeugd- en sportactiviteiten betaalbaar voor mensen met een beperkt inkomen. Hiervoor geven ze tussenkomsten, in samenwerking met lokale sociale organisaties. VRIJUIT biedt zelf een groot aanbod aan activiteiten aan waarvoor rechthebbenden slechts 20% van de inkomprijs moeten betalen. Ze voorzien ook (gedeeltelijke) tussenkomsten in de vervoerskosten.

Sociale welzijnsorganisaties kunnen (gratis) lid worden van VRIJUIT. Voorbeelden van deze organisaties zijn Welzijnsschakels, Verenigingen waar armen het woord nemen, Rap-op-stap-kantoren, buurtwerkingen van Samenlevingsopbouw, Centra voor Basiseducatie, enzovoort. Deze verenigingen bepalen zelf welke van hun leden recht hebben op een tussenkomst van VRIJUIT. Je moet dus wel zelf lid zijn van zo'n organisatie.

<https://www.vrijuit.nu/>

Vrijtijdspas of UiTPAS

Verschillende gemeenten en steden werken met een **vrijtijdspas of UiTPAS**. Hiermee krijg je korting op activiteiten die door je lokaal bestuur worden georganiseerd.

Om te bekijken of jouw gemeente ook een vrijtijdspas of UiTPAS heeft, neem je best contact op met het OCMW of Sociaal Huis van je gemeente. Zij kunnen je ook vertellen of je recht hebt op deze pas. Daarvoor moet je in sommige gemeenten een 'financieel onderzoek' laten uitvoeren. Dat betekent meestal dat je een overzicht moet binnenbrengen van je inkomsten van de laatste drie

maanden én een bewijs van de huur die je betaalt of je maandelijks hypotheecaire aflossing.

Terugbetaling ziekenfonds

Veel ziekenfondsen beschikken over een uitgebreid aanbod aan bijkomende terugbetalingen. Zo komen diverse ziekenfondsen tussen in de kosten van het lidgeld/deelnamedgeld voor een sportclub, jeugdvereniging, sportkamp, bosklassen, speelpleinwerking, (eendaagse/meerdaagse) schooluitstappen, enzovoort. Vaak zijn er terugbetalingen voor volwassenen en kinderen voorzien.

Op de website van je ziekenfonds vind je meer informatie. Ook de medewerkers van je ziekenfonds kunnen je helpen uitzoeken welke terugbetalingen voor jou zinvol zijn en hoe je ze kan aanvragen. Soms zijn de terugbetalingen behoorlijk hoog, het loont dus zeker de moeite om dit na te kijken.

9.4 Contracten

Weet jij precies welke **contracten en abonnementen** je hebt afgesloten, wanneer ze vervallen en hoe je ze kan opzeggen?

Tip:

Schrijf telkens in je agenda wanneer een contract vervalt of wanneer je een opzeg moet versturen, zo krijg je meer greep op je contracten.

De algemene regel is dat je contracten van bepaalde duur niet kan stopzetten tijdens de looptijd van het contract, zonder daarvoor een vergoeding te betalen (tenzij een leverancier de prijs of voorwaarden van een contract eenzijdig wijzigt). Sommige contracten van bepaalde duur bevatten bovendien een clause dat ze stilzwijgend worden verlengd, tenzij de abonnee ze zelf opzegt.

Meestal moet je drie maanden voor de vervaldatum op schriftelijke wijze je contract of abonnement opzeggen. Hoewel aangetekend opzeggen niet altijd verplicht is, zorg je toch best voor een bewijs van je opzeg.

Voor de levering van diensten (zoals fitnessabonnement, onderhoud verwarmingsinstallatie...) geldt dat je na een stilzwijgende verlenging als consument het recht hebt om in de nieuwe looptijd op elk moment je schriftelijke opzeg te doen.

Geen idee hoe je aan een **opzegbrief** moet beginnen? De Tijd-Netto schreef verschillende modelbrieven.

www.tijd.be/netto/contracts

**Expertisecentrum
Budget en Financieel Welzijn**

www.cebud.be

www.financieelredzaam.be